

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18215

Θέμα 383^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 728-745**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΑΙ. *Μηδέν τὸ μὴ δίκαιον· εἰ δ' ἐγὼ νέος,
οὐ τὸν χρόνον χρὴ μᾶλλον ἢ τὰργα σκοπεῖν.*
- ΚΡ. Ἔργον γὰρ ἔστι τοὺς ἀκοσμοῦντας σέβειν; 730
- ΑΙ. Οὐδ' ἂν κελεύσαιμι εὐσεβεῖν ἐς τοὺς κακοὺς.
- ΚΡ. Οὐχ ἦδε γὰρ τοιαῦδ' ἐπείληπται νόσω;
- ΑΙ. Οὐ φησι Θήβης τῆσδ' ὁμόπτολις λεώς.
- ΚΡ. Πόλις γὰρ ἡμῖν ἀμέ χρὴ τάσσειν ἐρεῖ;
- ΑΙ. Ὅρας τόδ' ὡς εἴρηκας ὡς ἄγαν νέος; 735
- ΚΡ. Ἄλλω γὰρ ἢ μοι χρὴ με τῆσδ' ἄρχειν χθονός;
- ΑΙ. Πόλις γὰρ οὐκ ἔσθ' ἦτις ἀνδρός ἔσθ' ἑνός.
- ΚΡ. Οὐ τοῦ κρατοῦντος ἡ πόλις νομίζεται;
- ΑΙ. Καλῶς ἐρήμης γ' ἂν σὺ γῆς ἄρχοις μόνος.
- ΚΡ. Ὅδ', ὡς ἔοικε, τῇ γυναικὶ συμμαχεῖ. 740
- ΑΙ. Εἴπερ γυνὴ σὺ· σοῦ γὰρ οὖν προκίδομαι.
- ΚΡ. Ὡ παγκάκιστε, διὰ δίκης ἰὼν πατρί;
- ΑΙ. Οὐ γὰρ δίκαιά σ' ἐξαμαρτάνονθ' ὄρω.
- ΚΡ. Ἀμαρτάνω γὰρ τὰς ἐμάς ἀρχὰς σέβων;
- ΑΙ. Οὐ γὰρ σέβεις, τιμὰς γε τὰς θεῶν πατῶν. 745

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Μηδέν τὸ μὴ δίκαιον· ... τῆσδ' ἄρχειν χθονός;****(Μονάδες 30)****ΑΙΜΩΝ**

(Να μη διδαχθεῖς) τίποτε το ἀδικο· κι αν εγὼ εἶμαι νέος, δεν πρέπει να κοιτάς τα χρόνια μου περισσότερο ἀπὸ τις πράξεις μου.

ΚΡΕΩΝ

Εἶναι λοιπὸν πράξη σωστή το να τιμὰ κανεῖς ὅσους παρανομοῦν;

ΑΙΜΩΝ

Ούτε και θα συμβούλευα κανέναν να δείχνει σεβασμό στους κακούς.

ΚΡΕΩΝ

Αυτή εδώ λοιπόν δεν έχει προσβληθεί από τέτοια αρρώστια;

ΑΙΜΩΝ

Δεν το ομολογούν αυτό όλοι οι πολίτες αυτής της Θήβας.

ΚΡΕΩΝ

Και λοιπόν η πόλη θα μας πει όσα πρέπει εγώ να διατάζω;

ΑΙΜΩΝ

Βλέπεις πως έχεις πει αυτόν το λόγο σαν ανόητος;

ΚΡΕΩΝ

Για λογαριασμό άλλου ή για δικό μου πρέπει να κυβερνώ εγώ αυτήν εδώ τη χώρα;

2. Ποια είναι η έννοια του τραγικού στην τραγωδία;

(Μονάδες 10)

Τους ήρωες των τραγωδιών χαρακτηρίζει η τραγικότητα, μια κατάσταση που υποδηλώνει τη σύγκρουσή τους με υπέρτερες δυνάμεις. Και, όντως, ο τραγικός ήρωας συγκρούεται, κυρίως, με τη Μοίρα και τη θεία δίκη, αλλά και με τους ανθρώπους, ακόμη και με τον εαυτό του. Σ' αυτή τη σύγκρουση εκδηλώνεται όλο το ηθικό του μεγαλείο, γιατί δεν αγωνίζεται για το υλικό συμφέρον, αλλά για ηθικές αξίες. Η έννοια της τραγικότητας συμπεριλαμβάνει και τη μετάβαση από την άγνοια στη γνώση, μέσα από την περιπλοκή του ήρωα σε αντιφατικές καταστάσεις, τρομερά διλήμματα και αδιέξοδα μαζί και με τις συνέπειες αυτών των καταστάσεων (ενοχή, ψυχική οδύνη, μοναξιά, συντριβή ή λύτρωση). Το αποτέλεσμα πάντως της τραγικής σύγκρουσης είναι η ηθική ελευθερία που καταξιώνει την προσωπικότητα του τραγικού ανθρώπου.

3. α) νόσω, ἔργον, δίκης, τιμάς, ἀρχάς: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής.

(Μονάδες 5)

νόσω → νοσέω, -ῶ

ἔργον → ἐργάζομαι

δίκης → δικάζω

τιμάς → τιμάω, - ῶ

ἀρχάς → ἄρχω

β) σεβασμός, αμαρτία, κηδεμόνας, σκοπός, διακόσμηση: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

(Μονάδες 5)

σεβασμός → σέβεις
αμαρτία → έξαμαρτάνοντα, άμαρτάνω
κηδεμόνας → προκήδομαι
σκοπός → σκοπεῖν
διακόσμηση → άκοσμοῦντας

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλόλογος